

bunları biliyor musunuz?

Dünya'nın Suyu

Yeryüzünün yaklaşık %70'i suyla kaplıdır. Suyun çoğunluğu okyanuslarda bulunur. Bu suyun yarısı Pasifik Okyanusu'nda bulunur. Bir kısım su da buzullarda, buz katmanlarında ve yeraltındadır.

Kılık Değiştiren Su

Su, havada şu üç biçimde bulunabilir.

- a) Gaz ya da buhar,
- b) Sıvı su damlaları,
- c) Katı buz kristalleri.

Bir kılıktan öteki kılığa geçerken su buharlaşır, donar, erir ve yağmur.

Sulu Hava

Havadaki su buharına nemlilik denir. Sıcak hava, soğuk havadan daha çok su buharı tutar. Sıcak olan tropik bölgelerde çok fazla su buharı vardır. Burada hava sizi yağmur gibi ıslatır.

Sulu Müzik

Şili'nin Atakama Çölü'nde insanlar, denizden gelen sisli havadan, sis harpları kullanarak su toplarlar. Harp telli bir müzik aletidir. Sis harpları naylon tellerin tahtalara gerilmesiyle yapılır. Bu naylon tellerin üzerinde sis yoğunlaşır. 1 m² yüzeyden günde 18 litre su toplanabilir.

Bulutlar Nasıl Oluşur?

Hava soğuduğunda, su buharı yoğunlaşarak küçük su damlaları halini alır ve bulutu oluşturur. Soğuma genellikle havanın yükselmesiyle olur. Havanın yükselmesine ve rüzgârlara bağlı olarak da bulut şekil alır.

Sıcak hava yükseliyor

Sıcak hava genişler ve soğur

Böylece bulut oluşur

Sümük Adında Harika Bir Salgı

Bedenimizin ürettikleri bize pek de hoş görünmez. Kulağımızdan yağışkan bir sıvı salgılanır, bazen kötü kokular yayarız. Geğirme özelliğimiz de unutulmamalı. Bir de sivilce çıkmaz mı yüzümüzde! Bütün bunlar bize iyi görünmese de, hepsinin yararlı işlevleri var. Ya burun salgımız, yani sümük?!

Durun, hemen "iiiiiih" demeyin! Herhangi bir içecekten daha fazla miktarda sümük yuttuğumuzu biliyor muydunuz? Öyle ki, bazı günlerde 1 litre kadar sümük yutarız! Evet, yanlış okumadınız, yutarız. Sümük, ancak bazı özel durumlarda burnumuzdan akar. Örneğin, nezle olduğumuz ya da soğuk bir ortamdan sıcak bir ortama girdiğimiz zaman. Sümük, bedende düşündüğünüzden farklı bir yol izler. Burundaki ince tüyler, sümüğün oluşturduğu örtüyü yavaşça gırtlığa doğru yönlendirirler. Bu örtü gırtlığa ulaşınca da onu yutarız. Bunu düşünmek bize pek çekici gelmiyor olabilir. Ancak bedenimiz için son derece yararlıdır. Çünkü, böylece, soluduğumuz mikroplar, tehlike oluşturabilecekleri akciğere değil, sümükle birlikte doğrudan mideye gider. Mikroplar, burada tehlikesiz duruma getirilirler.

Burnumuzdaki sümüğün koyulaşması ile oluşan kabukların da benzer bir işlevi vardır. Havadaki kirler (toz, duman, çiçektozları, mantarlar, kurum, kül) burun kılaları tarafından yakalanarak, burnun içindeki sümüğe yapışır ve katlaşır. Böylece kabuk, o bildiğimiz yeşil rengine dönüşür.

